UUTISET

Rajojen pikainenkaan avaus ei tuo helpotusta ruplan nykyisellä kurssilla. Pilvilinnoja on turha rakentaa. **TOIMITUSJOHTAJA ANNIKKA HURME, VALIO**

Venäjän-tuontikielto romahdutti Valion haaveet ennätyksestä

Venäjän elokuussa asettama tuontikielto pysäytti Valion tien kohti uusia ennätyksiä. Loistava alkuvuosi kannatti kuitenkin tuloksentekoa loppuvuoden romahduksessa.

KARI SALONEN

Valion Venäjän yhtiön liikevaihto jäi viime vuodelta arviolta 260 miljoonaan euroon, kun vuoden alun tahdilla se olisi noussut kaikkien aikojen parhaaksi eli yli 400 miljoonaan euroon. Varsinkin tuoretuotteiden myynti kasvoi Pietarin ja Moskovan seuduilla nopeasti alkuvuonna.

Myös yhtiön tulosvauhti oli erinomainen.

”Vielä heinäkuun alussa ajattelimme, että teemme taas ennätystulosta, mutta loppuvuosi romautti nämä toiveet”, Valion toimitusjohtajana lokakuussa aloittanut **Annikka Hurme** kertoo.

”Ensimmäinen vuosipuolisko oli kuitenkin niin loistava, että koko vuoden tulos näyttää ihan kohtuulliselta.”

Lopullisesti viime vuoden tulos on selvillä parin viikon kuluttua.

Kuluttajavienti vaihtui teollisuustuotteisiin

Ennakkotietojen mukaan liikevaihto notkahti viime vuonna nelisen prosenttia, 1944 miljoonaan euroon.

Kun edellisvuonna Venäjän osuus liikevaihdosta oli viidennes, nyt osuus jäi reiluun kymmenekseen.

Hurmetta harmittaa vuosikausien työn hukkaaminen. Yhtiö rakensi asemaa venäläisillä kuluttajamarkkinoilla pitkäjänteisesti, mikä oli parantanut viennin kannattavuutta roimasti.

”Muutos on dramaattinen: valtava määrä proteiinia ja rasvaa, joille oli saatu asema brändätyillä kuluttajamarkkinoille, joudutaan myymään nyt pitkälti teolliseksi voiksi ja jauheeksi kovassa kilpailussa”, hän sanoo.

”Venäjän menetyksiä kuvaa hyvin, että Valio yrityksenä menestyi vielä alkuvuonna hyvin, vaikka teollisuustuotteiden hinnat maailmalla kääntyivät selkeään laskuun jo maaliskuussa.”

Liikevaihdon ja tuloskehityksen tänä vuonna ratkaisee yhtiön kyky rakentaa uutta kuluttajavientiä, teollisuustuotteiden markkinahintojen kehitys, Kiinan kysyntä sekä maitotuotteiden tarjonta ja hinnat Euroopassa.

Näkyvyyttä yhä Venäjällä

Laktoosittomien tuotteiden vienti ei ole alkanut Venäjälle lupauksista huolimatta käytännössä lainkaan, vaan sinne viedään tällä hetkellä vain vähän mehuja, marjakeittoja ja vettä.

Yhtiö on lisännyt paikallista tuotantoa: tuoretuotteita yhteistyössä Gatshinan meijerin kanssa ja sulatejuustoa omalla tehtaallaan, jossa avattiin uusi tuotantolinja vuodenvaihteessa.

Paikallisen tuotannon tavoitteena on ylläpitää toimintaa ja turvata yhtiön asema Venäjän markkinoilla paluun helpottamiseksi.

Rajojen pikainenkaan avaus ei tuo helpotusta.

”Ruplan nykyisellä kurssilla tilanne ei muutu mihinkään. Pilvilinnoja on turha rakentaa.”

Venäjän roolia syytä pohtia

Ruplan heikentyminen on syönyt Venäjän-viennin kannattavuutta monasti aiemminkin, mutta nyt koko markkina katosi hetkessä. Vaikeassa tilanteessa Valio on löytänyt käyttöä kaikelle vastaanottamalleen maidolle.

”Kuka muu olisi pystynyt jalostamaan näin ison määrän maitoa erilaisella tuotantosuunnalla? Teimme vaihdon käytännössä yhdessä vuorokaudessa”, Hurme toteaa.

Hänen mukaansa yhtiö joutuu entistä tarkemmin pohtimaan itänaapurin strategista roolia, jotta siihen liittyvä riski pysyy hallittavissa.

Venäjää isompi kysymys suomalaistuotannolle on kuitenkin EU:n maatalouspolitiikka ja kiintiöiden vapautuminen.

”Sinällään painopiste ei muutu: haluamme jatkossakin keskittyä kuluttajamarkkinoihin ja lisäarvon tuottamiseen suomalaiselle maidolle.”

”Aiomme jatkossakin olla innovatiivinen edelläkävijä”, Hurme vakuuttaa.

TIINA TAIPALE

Annikka Hurmeen siirtymistä toimitusjohtajaksi helpotti se, että Valio oli tuttu vuodesta 1989. ”Tiesin tilanteen tismalleen.”

Perusmaitojen myynti sakkaa

Kotimaan markkinoilla Valio säilytti kuta kuinkin asemansa viime vuonna.

”Vain perusmaidoissa menetimme yhä osuuttamme”, toimitusjohtaja **Annikka Hurme** kertoo.

Kun vielä muutama vuosi sitten lähes joka toinen kaupassa myyty maitopurkki oli Valion, nyt yhtiön osuus koko maassa on Hurmeen mukaan jäänyt jo alle 30 prosentin.

Menetys on Valiolle suuri, mutta yhtiö pyrkii paikkaamaan sitä kehittämällä erikoismaitoja.

Tuontipaineen kasvu kiristää kilpailua edelleen. Esimerkiksi edamia saa Keski-Euroopasta alle kolmen euron kilohintaan.

”Maitomarkkinoilla keväästä on luvassa varmasti vaikea, eikä hinnoissa ole todennäköisesti nähty vielä pohjaa.”

KHO:n päätös tänä vuonna

Maidonhankinta kasvoi parilla prosentilla viime vuonna, vaikka valiolaisten tilojen määrä jatkoi vähenemistään. Yhtiö menetti noin 40 isohkoa tuottajaa muille meijereille.

Hurme pitää vääristynyttä kilpailutilannetta yhtenä syynä tuottajasiirtymiin.

”Markkinaoikeuden päätös ja yhä voimassa oleva velvoite myydä kiintiömaitoa kilpailijoille takaavat muille Suomessa toimiville ylimääräisen kateturvan”, hän arvioi.

”Tällaiset keinotekoiset säädökset yhden maan sisällä eivät ole tätä päivää. Venäjän tuontikiellon vaikutus osoittaa, ettei Suomi ole suljettu markkina.

Valio valitti markkinaoikeuden langettavasta tuomiosta korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO), jonka odotetaan käsittelevän asian tänä vuonna. Viimeiset vastineet ovat nyt työn alla.

Markkinaoikeuden määräämän 70 miljoonan euron sakon lisäksi kilpailijat uhkaavat Valiota yhteensä yli 100 miljoonan euron korvauskanteilla. Hurme ei halua tässä vaiheessa ottaa kantaa mahdollisiin menetyksiin.

”Vasta oikeuden päätöksen jälkeen tiedämme, onko niille perusteita.”

Hurme toivoo viranomaisilta ymmärrystä suomalaistuotannolle.

”Maidontuotannolla on merkitystä koko yhteiskunnalle. Sitä ei kannata ainakaan viranomaispäätöksillä vaarantaa tai pahimmassa tapauksessa jopa tuhota.”

”Tiesin tilanteen tismalleen”

Hurmeen mukaan ensimmäiset kuukaudet toimitusjohtajana ovat olleet kiireisiä.

”Tahti ja tilanne eivät ole antaneet aikaa pitkille pohdinnoille. Viime kuukaudet ovat olleet yhtiölle yksiä tiukimmista sen 110-vuotisen historian aikana”, hän sanoo.

”Pitkä taustani Valiossa teki aloitukseni helpommaksi kuin se olisi ollut ulkopuolelta tulleelle. Tiesin tilanteen tismalleen.”

Hurme haluaa keskittyä olennaiseen. On turha jäädä pohtimaan asioita, joihin itse ei voi vaikuttaa.

”Vaikka tässä tilanteessa joudumme katsomaan tarkkaan kaikkia kustannuksia, vahvasta tuotekehityksestä emme tingi. Toivottavasti myös maidontuottajilla säilyy usko tulevaan.”

TIINA TAIPALE

KUKA?

Annikka Hurme

Annikka Hurme, 50, aloitti Valion toimitusjohtajana lokakuussa.

Koulutukseltaan hän on elintarviketieteiden maisteri, pääaineena elintarvike-ekonomia.

Pitkän linjan valiolainen on työskennellyt yhtiössä vuodesta 1989 ja toiminut konsernin johtoryhmässä vuodesta 2004. Viimeksi hän johti juustot, rasvat ja jauheet -liiketoimintaa.

Hurme on perheellinen. Hän harrastaa suunnistusta.

PÄIVÄN KYSYMYS

Miksi mies tarvitsee ero-koulutusta?

Miesten erokoulu on Väestöliiton uusi kurssi, joka tukee eroa suunnittelevia ja jo eronneita miehiä.

Miksi juuri miehet tarvitsevat erokoulutusta, parisuhdekeskuksen johtaja Heli Vaaranen?

Miehet jäävät eron jälkeen usein yksin ja vaille tukea. Ero synnyttää masennusta, ahdistusta ja keskittymisvaikeuksia, ja se voi viedä työkyvyn ja elämänhallinnan. Erokoulussa miestä autetaan kohtaamaan tunteitaan ja uskomaan, että erosta voi selviytyä ja elämä jatkuu senkin jälkeen.

Keneltä idea miesten erokoulusta on lähtöisin?

Pyyntö perustaa miehille oma erokoulu tuli alun perin poliisilta. Siellä oli huomattu, että miehet eivät eron jälkeen saa riittävästi apua ja tukea. Poliisi toivoi, että miesten eron jälkeisestä hädästä puhuttaisiin enemmän.

Miten miehet selviävät vaikeuksista?

Miesten tapa selvitä elämässä on usein toiminnan ja tekemisen kautta, ei niinkään keskustelemalla tunteista toisten kanssa.

Kenelle miehet puhuvat ongelmistaan?

Monet miehet sanovat, etteivät ole voineet puhua erostaan kenenkään kanssa. Miehillä ei aina ole yhtä vahvoja sosiaalisia verkostoja kuin naisilla ja vaimo on usein ollut miehen paras ystävä.

Mitä erokoulussa tehdään?

Erokurssilla selvitetään sitä, miten eroon oikein päädyttiin, miten sen herättämien tunteiden ja ahdistuksen kanssa selviää, miten eksän voi kohdata ja miten vanhemmuus jatkuu eron jälkeen. Myös riippuvuudet ja väkivalta sekä uuden elämän alku käsitellään.

Miten erokoulu on toteutettu?

Auttamismuodoksi valitsimme nettikurssin, jotta jokaisen suomalaisen miehen on helppo osallistua kurssille omalta kotisohvaltaan, omaan tahtiinsa. Halusimme tarjota miehelle mahdollisimman helpon keinon vastaanottaa tukea ja oppia hyödyllisiä erotaitoja. Eron jälkeen miehen elämän uudelleen organisoinnissa riittää töitä.

JARMO PALOKALLIO

Erokoulu löytyy osoitteesta: www.vaestoliitto.fi/parisuhde/nettikurssit/miestenerokoulu

» Erokoulussa miestä autetaan kohtaamaan tunteitaan ja uskomaan, että erosta voi selviytyä ja elämä jatkuu senkin jälkeen.

Käräjäoikeus tuomitsi Perhon susijahtiin osallistuneita

Keski-Pohjanmaan käräjäoikeus tuomitsi kaksitoista miestä vuoden ja kahden kuukauden ehdolliseen vankeuteen susijahdista, joka tapahtui Perhossa tammikuussa 2013. Tuomitut määrättiin myös neljän vuoden metsästyskieltoon.

Rangaistus oli sama kaikille tuomituille, vaikka heidän roolinsa metsästyksessä oli tutkinnassa eritelty.

Metsästyksessä käytetyt aseet päätyvät valtiolle.

Syyttäjä vaati rangaistusta viidelletoista henkilölle, mutta oikeus hylkäsi kolmen miehen syytteet. Heidän osallisuus tapahtumiin oli syyttäjän haastehakemuksessa todettu riidanalaiseksi.

Miehet kiistivät syyllistyneensä rikokseen. Puolustuksessaan he vetosivat siihen, että ammutut kolme eläintä olivat koirasusia. Koiran ja suden risteymiä oleskeli Perhon alueella vuosina 1993–1994.

Dna-tutkimus: Eläimet olivat susia

Käräjäoikeus oli toista mieltä. Sen mukaan eläimet olivat susia. Oikeuden kanta perustui muun muassa Oulun yliopiston lausuntoon, jossa todettiin ammuttujen eläinten olleen 97,3–99,3-prosenttisesti susia. Dna-tutkimuksissa suden ja koiran perimä voidaan erottaa kolmanteen sukupolveen saakka.

Syyttäjä vaati jahtiin osallistuneille törkeästä metsästysrikoksesta ehdollista vankeutta ja sakkoja. Sakkotuomiota käräjäoikeus ei langettanut.

Luonnonsuojelujärjestö Luonto-Liitto kritisoi eilen tuomiota. Sen mielestä syytetyille olisi pitänyt langettaa kovemmat rangaistukset.

HANNA LENSU

Sähkön siirtohinnat kallistuvat lähivuosina

Kotitaloudet maksavat sähköstä yhtä paljon kuin viime vuonna. Siirtohintoihin odotetaan kovia korotuksia lähivuosina.

Sähkön veroton hinta halpeni vuodessa nelisen prosenttia ja sähkön siirto liki prosentin.

Sähkön kokonaishinta nousi kuitenkin neljästä kuuteen prosenttia. Syynä on sähköveron korotus vuodenvaihteessa.

Sähkön hinnan nousua hillitsee Norjan ja Ruotsin hyvä vesitilanne. Päästöoikeuksien hinta on pysynyt alhaisena.

Eniten sähköä, 18 prosenttia, tuodaan Ruotsista. Tuonti Venäjältä väheni kolmanneksen.

Suomi kuuluu keskikastiin

Sähkön tukkumarkkinat muuttuvat eurooppalaisiksi. Viro ostaa sähköä Suomesta. Suomen riippuvuus Ruotsista ja Norjasta kasvaa.

”Eurooppalaisessa vertailussa Suomen sähkö hinnoitellaan keskikastiin”, markkinajohtaja **Timo Partanen** Energiavirastosta kertoo.

Sähköenergian keskihinta 1.1.2013–15.1.2015
Maatila 35 000 kWh/v, verollinen nimellishinta

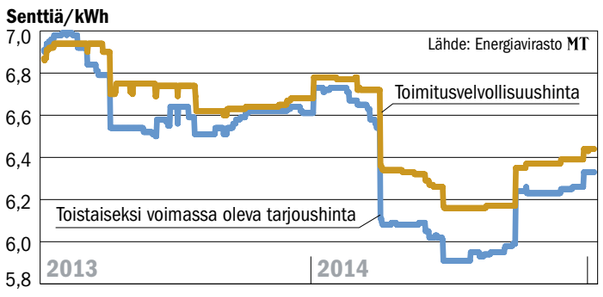

Tanskalaiset ja saksalaiset maksavat eniten sähköstään Euroopassa. Siellä verollinen hinta on noin 30 senttiä kilowattitunnilta. Suomessa vastaava hinta on 15 senttiä.

Siirtoyhteyksiä parannetaan

Sähköjohtoja kaivetaan eri puolilla maata myrskyiltä suojaan. Se näkyy lähivuosina kuluttajien sähkölaskuissa siirtohintojen korotuksina.

”Paineet sähkön siirtoyhteyksien parantamiseen kasvavat”, verkkojohtaja **Simo Nurmi** Energiavirastosta sanoo.

Energiavirastossa arvioidaan, että jotkut sähköyhtiöt korottavat siirtohintaa jopa 50 prosenttia. Osa ei korota lainkaan.

Sähköyhtiöiden pitää vuoden 2028 mennessä täyttää sähkömarkkinalain vaatimukset.

Yhtiöt voivat hakea tietyin edellytyksin jatkoa siirtymäaikaan vuoden 2036 loppuun asti. Kolmannes jakeluverkoista oli kaivettu maahan vuonna 2013.

Nurmi arvioi sähköyhtiöiden lisäävän investointeja jakeluverkkojen uusimiseen. Lakisääteinen etämittarien asennus saatiin tehtyä.

Etämittareihin 166 miljoonaa euroa

Etämittareita asennettiin 166 miljoonalla eurolla toissa vuonna. Kaikkiaan sähköyhtiöt investoivat 700 miljoonaa euroa.

Pietarsaaren Energialaitos toimittaa kerrostaloihin halvimmalla sähköä, kilowatti maksaa 6,01 senttiä. Langinkosken Sähkö Satakunnassa perii siirrosta 16,99 senttiä kilowatilta.

JUHANI VIITALA

Pienimuotoisen sähköntuotannon verotus kevenee

Hallitus esittää sähkön valmisteveron muuttamista pienimuotoisessa sähkön tuotannossa. Jatkossa sähköverotuksen ulkopuolelle jäisi enintään 100 kilowatin nimellistehoiset voimalaitokset. Nykyisin raja on 50 kilowatissa.

Samalla purettaisiin nykyinen sääntely, jossa yli 50:n mutta enintään 2 000 kilowatin nimellistehoisen voimalaitoksen verokohtelu riippuu siitä, siirretäänkö sähkö sähköverkkoon kalenterikauden aikana vai ei.

Tilalle ehdotetaan sääntelyä, jossa myös yli 100 kilowatin nimellistehoinen voimalaitos säilyisi verotuksen ulkopuolella, jos sen kalenterivuodessa tuottaman sähkön määrä ei ylitä 800 000:ta kilowattituntia.

Sähkön pientuotannon sääntely koskisi sekä fossiilista että uusiutuvaa energiaa käytäviä voimalaitoksia.

Hallitus perustelee muutosta tuotantoteknologioiden yhdenvertaisella verotuskohtelulla.

Ehdotus parantaisi erityisesti tuulivoimalla ja aurinkopaneeleilla tuotetun sähkön asemaa, koska vuosituotantoon kytketty verokohtelu ottaa huomioon niiden pienemmän vuotuisen käyttöajan verrattuna kiinteitä tai nestemäisiä polttoaineita käyttäviin voimalaitoksiin.

Lain on tarkoitus tulla voimaan mahdollisimman pian. Se vähentää verotuloja enintään kahdella miljoonaa euroa vuodessa.

JARMO PALOKALLIO